

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le trikrat na teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 15 D.
za inozemstvo 35 Din, začasno 20 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)

Oglaš: prostor 1x87 mm 1 Din.
Mall oglaš: beseda 50 p, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Za pospešitev dnevnika!

Aprila bo izhajal »Napreje« po 3krat na teden in kolikor bo tiskarna zmagovala delo, toliko številke bomo izdali, proti koncu meseca upamo, da bodo že po 4 številke na teden in takoj ko pride še nekaj tiskarniških potrebščin, bomo imeli zopet dnevnik.

Naročnina se zato zvišuje in bo veljala:

15 Din za april,
20 Din za maj,
25 Din za junij

in naslednje mesece.

Kdor se bo čudil, da smo imeli prej dnevnik za 20 Din, zdaj bo pa veljal 25 Din, naj upošteva, da, če nam Korunovci niso mogli vzeti delavskih naročnikov, so nam pa vzeli inserate, posebno vse bančne inserate. Kakor je bilo na eni strani potrebno, da so nas zapustili Korunovci in bankarji, tako je na drugi strani potrebno da zdaj sami plačamo prostovoljno, kar so nam prej iz žepov na debelo jemali in našemu listu na drobno za inserate vračali. Lani smo prejeli za inserate 90.000 Din, letos ne bomo dobili niti 30.000 Din, za 60.000 Din manj, na mesec torej 5.000 Din. Teh 5.000 Din ne moremo nadomestiti drugače, moramo jih razdeliti na naročnike. Ta račun lahko razume vsak, kdor ga premisli. — Če se bo proletarijat potrudil, izvršiti načelo »Svoji k svojim« tako, kakor so ga izvršile banke, Konsum, Kristan, Korun itd., potem bo tudi ta podražitev zopet odpadla: zbirajte naročnike in inserate. Naročnike dobite, če med delavstvom razširjate razredno zavest, inserate dobite, če ne nosite denarja h kapitalističnim bankam, zadrugam, trgovcem in mojstrom, ampak k tistim, ki jih ni sram v »Napreju« povedati, da so in kje so.

Demokratizem in klerikalizem.

(Misli proletarceve.)

Po svojem socialnopolitičnem vedenju sta nam proletarceve obe meščanski struji, ki nosita ti imeni, dovolj znani. Tudi vemo, da sta si popolnoma enaki, prva kakor druga sta brez morale, ker pa se drži današnjega človeštva ta smola, da ga obvladujeta, drvi žnjima v propast.

Če smo rekli, da sta si enaki, nas ne sme nič motiti, da sta se kakor že mnogokrat, tako tudi zopet v zadnjem času klerikalno in demokratsko časopisje zapela v ljuto žurnalistično borbo. Baš to, da vlačita vsak dan cele kupe medsebojnega blata na svetlo, nam daje lepo priliko spoznavati njuno bistvo in še lepšo priliko, da se diskreditirata v naših očeh.

Demokratizem pomeni upoštevanje ljudske volje, demokratičen je ustroj kake države tedaj, če daje narodu njegove pravice in ga tudi navaja k spoznavanju teh pravic. Pri nas pa vladajo takšne razmere, da široka ljudska množica splošno nima nobenih pravic, torej je režim nad njo avtokratičen in absolutističen, čeprav se vladajoče struje šopirijo z demokracijo v svojih imenih kakor programih.

Liberalni demokrati izvršujejo v državi službo eksekutivnega značaja. Pa kako! Kjer je treba narodu na pomoč, tam molčijo, če ni položaj baš takšen, da morajo zaradi svojega strujarskega interesa kaj — obljubiti, česar potem seveda ne izvršijo. Če si hoče ljudstvo samo pomagati, tedaj pa prihitijo vedno le reakciji na pomoč, kričijo o »upornikih« in »boljševikih«, pa denuncirajo ali pa še sami zapirajo »krivce«. V takih slučajih imajo vedno cele koše bombastičnih pridig pripravljenih o »izvrševanju dolžnosti do države«. Nikoli pa nismo videli, da bi bil kak demokratski prvak, bankar, tovarnar ali trgovec, z veseljem odračunal tej državi na pr. svoje malenkostne davke, kar bi značilo njegove dolžnosti do nje. In pri tem moramo še upoštevati, da ti ljudje itak nikoli iz svojega ne plačujejo, ker nalagajo vsa bremena na delavca in konsumenta, ker znajo tako kalkulirati, da morata tadva vedno najmanj 20—50% dobička več dati nego bi bilo primerno — seveda primerno le po pojmovanjih kapitalistične družbe, ker mi vemo, da je sploh vsak dobiček, ki presega vrednost dela, nemoralen.

Kar velja o lažnjivem demokratizmu, velja o klerikalizmu istotako. Vera je nam proletarceve zelo

blizu, saj ni, če ji odvezamo prazne formalnosti, torej v svojem bistvu nič drugega nego to, kar je položeno in izčiščeno v moderno proletarsko gibanje. Vedno je bil proletarijat tisti, ki je tvoril kadre vsake konfesije. Žal pa, da se je prav v vsaki konfesiji puščal riniti v ozadje, da je prepuščal posameznim maziljenim prefrigančcem edino avtoriteto v vsaki verski družbi. Zato je bil tudi tam, kjer so učili nauk ljubezni in božanskega izvora človekovega, zaničevan po samih patentiranih funkcionarjih tega nauka. Se danes, če pride preprost človek v farovž, bo sprejet z veseljem le tedaj, če kaj s seboj prinese; kadar pride pa siti bogataš, mora pa kuharica na vso moč hiteti streči. To imenujemo pri krščanskih konfesijskih družbah gol materializem in zanikavanje Jezusovih načel. Ker je bilo tega vedno več nego preveč in ker je tega danes posebno veliko, si je moral proletarijat polagoma iskati novih možnosti za izpolnjevanje svojih pravovernih, z drugimi besedami moralnih potreb in se organizirati v verske družbe, ki ne poznajo več edino »razsvetljenih« duhovnikov in praznih formalnosti. Organizirati se je začel kot protistruja vsem zastarelim verskim družbam v moderna proletarska gibanja. To je socialistični proletarijat, oni pa, ki se dajo še dandanes kot neumna čreda voditi po maziljenih pastirjih, tvorijo kadre na možganih otemnelega klerikalizma.

In ta struja je sedaj pri nas še vedno v večini in obvladuje slovensko ljudstvo tako kakor obvladuje lažnjivo-liberalno-radikalno profitarstvo vso državo. Ves naš socialni red nosi pečat po teh dveh vladajočih strujah. Ker sta ti dve reakcionarni in nedemokratični do mozga, zato je ves naš socialni red tako reakcionaren in nedemokratičen.

Ker bi se pa v današnjem času tak red težko sam od sebe vzdržal, mu morajo služiti kolosalne ustanove zakonitega nasilja, vojaštva, policajev in žandarjev.

Kadar kradejo ljudje tkzv. »nižjih« slojev, storijo to gotovo iz siromaštva, radi brezposelnosti ali iz podobnih motivov, nikdar ne pojde noben »nižji« sloj počenjat zločine, če ima vse potrebno doma. Toda socialni red klerikalizma in »demokratizma« mu ne daje tega potrebnega, temveč ga samo kaznuje.

Če krade kdo iz »višjih« slojev, ki tvorijo voditeljstvo klerikalizma in liberalističnega frazarstva, potem se pa v vselej najdejo luknje v paragrafih, da zlezejo zločinci nekaznovani skozi nje. Kadar ima kak profitar svoj milijon na suhem in ga žene pohlepnost do nadaljnjih milijonov, postane nekazniv. Lahko dela še tako nepošteno, lahko s cenami odira po mili volji, špekulira z valuto, podkupuje carinske organe, napoveduje špekulativne konkurse ali pa visoko zavaruje svoje imetje in potem fingira vlom ali požar, da dobi večkratno imetje nazaj: njemu je zajamčeno, da bo »pravica« pred njegovimi zločini zatisnila oči. Treba mu je samo, da si pravočasno najde »zveze« z vladajočim kurzom, treba je le, da se mu sam pravočasno postavi morda celo za voditelja.

To je morala in praksa današnje klerikalne in liberalne ali radikalne in ne vem še kakšne »demokracije«, to je tisti moderni princip vladajočega »poštenja«, ki zvije kazenske zakone na takšen način, da ostane od 100 profitarjskih zločinov 99 nekaznovanih. Sami se zločinci zovejo državne stebre in sami si prilasčajo vajeti narodnega gospodarstva in socialne politike. To so vladajoči despoti XX. veka in demokrati sedanje dobel!

Veritas.

Poročilo o XV. strankinem zboru.

3. februarja popoldne.

(Nadaljevanje.)

Alojzij Leskošek, Celje: Sam nisem v principu proti predlogu pokrajinskega odbora. Zlasti po današnji debati sem spoznal stvar še bolj v pravi luči. Vendar se mi zdi, da je zaradi predpisov, ki nam manjkajo, boljše, da preložimo končno odločitev. Pravil še nimamo itd. Čez pol leta bomo boljše pripravljene. Ponavljam, da nimam nikakih pomislekov več, vendar se pridružujem kompromisnemu predlogu s. Bernota.

Vinko Eisinger, Slovenjgradec: »Sloga« naj prevzame financiranje lista, predlog za združitev naj se pa preloži do prihodnjega strankinega zbora, ki naj bi se vršil po predlogu s. Bernota čez pol leta.

J. Jeram, Jesenice: Zakaj greste preko sklepa pokrajinskega odbora? Sem odločno proti, da bi prišel kompromisni predlog s. Bernota do glasovanja pred predlogom pokrajinskega odbora. Jaz se čutim discipliniranega vojaka in sem za predlog pokrajinskega odbora, čeprav nisem niti sodeloval pri tem, ker me ni bilo na tisti seji. Zapomnimo si, da reakcija ne pozna nobenih mej. Zato ne čakajmo na bolj ugodne čase, temveč delajmo tako, da bo za zdaj in za bodoče prav.

Vinko Möderndorfer, Mežica: Kongres moram opozoriti na sledeče: vse, kar se dela in kar se je dalo posneti kot posledica tega dela, dokazuje, da ustvarjamo. To kar ustvarjamo, je pa že samo instinktivno razumno. Če je socialistično ali ne, naj sodi uspeh. Progresijo smo izbojevali pred dvema letoma. Danes jo razume vsak preprost delavec, dočim so bili takratni voditelji odločni nasprotniki tega, češ, da bomo s progresijo vse delavce odbili. 900 članov danes ve, da je edino v pravični razdelitvi davkov mogoča rešitev delavskih slojev. Gospodarske organizacije: pekarske, banke in razne zadruge so še daleč od teh problemov. Pri teh vladajo še razni akcionarji, tkzv. »socialisti« pa v konsumu, vsi ti zastopajo strogo kapitalistično stališče. To bo trajalo toliko časa, dokler tudi tam ne bo vršil vsak posamezni član svoje dolžnosti, kakor jih mora vršiti članstvo v stranki. Vsi nasprotniki se bojujejo proti združitvi »Sloge« s stranko, ker vedo, da bodo marsikatera korita odpadla, kadar bo stranka s stvarnim vzgledom dokazala drugo možnost, pravi socialistični način združnega gospodarstva. Govorim tu samo kot član kongresa in apeliram na vse naj glasujejo za javno zadruge odkrito po svoji vesti.

Martin Umek: Sem proti temu, da soodločujejo v vprašanju javne zadruge zdaj člani pokrajinskega odbora, ki so pravzaprav ta sklep že storili in ga zdaj samo predlagajo kongresu v potrdilo. Prav čudim se stališču, ki ga zavzema tudi s. Bernot, da smejo zdaj pri tem tudi člani pokrajinskega odbora soodločevati. Potrebno bi bilo, da bi se vsi delegati oglašali in da tudi oni odločijo, če je pokrajinski odbor upravičen soodločevati pri tem svojem predlogu ali ne.

Ivan Krušič, Trbovlje: Predlagam konec govorniške liste.

Se sprejme.

Franc Rinaldo, Trbovlje: Sem za to, da se najprvo pristop k Internacionali reši, potem skliče mo nov zbor in rešimo tudi vprašanje javne zadruge.

Andrej Martinšek, Velenje: Upoštevati je treba, če kdo v debati navede dobre razloge. Danes na pr. so razlogi za združenje stranke in zadruge izpodbili vse protirazloge.

Vinko Möderndorfer, Mežica: Dajem predlog za poimensko odglasovanje predloga za združitev »Sloge« s stranko na glasovanje.

Ivan Baraga, Brežice: Načelstvo naj se odstrani.

Vinko Möderndorfer, Mežica: To ne gre. Vsak član naj glasuje brez ozira na svoječasni sklep. Vsak delegat bo pa glasoval brez ozira na osebe.

M. Umek, Globoko. [medklic]: Mi nimamo pravice glasovati.

Karol Kisovec, Ljubljana: Tukaj gre za odglasovanje 7. točke dnevnega reda, ne pa za zadeve, ki bi se tikale pokrajinskega odbora. Kdo je ta predlog dal, ne pride tu v poštev.

Ivan Krušič, Trbovlje: K predlogu naj vsak pove svoj da ali ne, naj se poimensko glasuje.

Ciril Böhm, Celje: Da bi pokrajinski odbor ne imel pravice do glasovanja, ni pravilno, ker gre tu za predlog, ne pa za njegovo delovanje.

Zvonimir Bernot: Pri tem glasovanju ni noben član vezan na sklep pokrajinskega odbora. Vsak naj glasuje po svoji vesti. Saj ni nikjer zapisano, da človek ne bi smel po že storjenem sklepu priti do drugega prepričanja. Pošteno pa je, da se to pove. Člani pokrajinskega odbora pa smejo tu glasovati, ker tu ne gre za delovanje, temveč samo za predlog. [Dalje prih.]

Razno.

Današnji številki prilagamo položnice. Naročniki storite takoj svojo dolžnost! Za april pošljite **15 Din**, ker bo izhajal „Naprej“ odslej po 3 krat na teden.

Ne pozabite na gospodarstvo! Nikdar ne smete misliti, da je socializem samo v ideji! Tam je le utopija, drugega nič. Socializem mora biti tudi v praksi izvrševan! Če bi ne imeli lista, bi ne mogli ideje niti širiti, kaj še, da bi jo poglabljali. List pa je brez dobrega gospodarstva nemogoč. Naročnina za april bo šele zdaj počasi začela prihajati — list pa moramo že zdaj urejati, upravljati, tiskati in razpošiljati. Vsak pametni človek ve, da je treba zato plačevati naročnino za naprej, posebno pa še takrat, ko list raste. Vsak poštenjak pa tudi izvrši, kar ve, da je prav, čeprav mnogokrat težko plača. Tisti, ki lahko plačajo, ne bodo plačali...

Banke propadajo, kakor so rastle. Solidna banka sploh ne propade, tista pa, ki je nastala na nesolidnih tleh povojnega verižništva in spekulacije, mora vsak trenutek paziti, da je ne odnese kak val konkurence.

Zadružna banka v Ljubljani, Aleksandrova c. 5, ne kupuje lastnih delnic. To je nekaj neverjetnega. Vsaka banka skrbi za svoj dober glas in to je pri majhnih bankah še posebno potrebno. Če pride delavec, ki slučajno potrebuje denarja, banka pa pravi, da delnic ne prevzame, dokazuje s tem, da njene delnice niti toliko niso vredne, kolikor je napisano na njih! Taka banka je še slabše nego kakšna branjevka, kajti vsaka branjevka prizna svoje lastne papirje, še tista, ki ne zna čitati! Pozna jih po odtisu palca!

Delnice „Zadružne banke“ so na prodaj. Kdor se zanje interesira, naj pošlje ponudbo na upravo „Napreja“. Istotam so na razpolago tudi delnice „Ljudske tiskarne“.

V vladni krizi — ta vlada smatramo mi, da je v krizi — ni nič novega. Razpustiti parlament in začeti z diktaturo, kakor je nameravala, si ne upa. Tako se bo odločila njena usoda na ponedeljkovi seji narodne skupščine. Pašič intrigira okrog raznih skupin opozicionalnega bloka, da jih pridobi zase. Iz Belgrada prihajajo vesti, da nadaljujejo klerikalci sami svoja tajna pogajanja z njim.

Zadajč smo poročali, da je Mussolini pozval angleško delavsko stranko, naj pošlje dva opazovalca za čas volitev prepričati se o izvršnem načinu kako stopajo fašisti v volitve. Tik, predno sta pa prišla do meje, je ukazal naj ju zadrže in nikakor ne puste priti v Rim. Tudi rimskega poročevalca glasila angleških labouristov, „Daily Herald“ je ukazal pogrnati čez mejo, češ, da škoduje njegovo poročanje interesom italijanske države. Takle Mussolini bo najbrže še kmalu dobil priliko prepričati se, da nimajo Angleži toliko morja samo zato, da nad njim gospodujejo, temveč tudi zato, da včasih koga v njem namočijo.

Slabi časi se se zvrnili nad papeže, pa ne samo nad turške in krščanske. V zadnjih dneh čitamo, da so tibetski menihi spodili vrhovnega poglavarja kitajskih budhistov — kakih 200—300 milijonov ljudi — tkzv. „tala-lamo“. Komaj jim je reže v angleško Indijo ušel. Sam bog mu je pomagal, da jim ni prišel v roke, zakaj tibetski menihi se na pipce skoro še boljše razumejo nego na post in molitev. Najbrže pa si je tale-lama sam pomagal, ker po mnenju budhističnih vernikov ni budhistični papež nič drugega nego sam učlovečen bog, nekak Kristus, ki prihaja z vsakim nanovo porojenim že vnaprej določenim papežem na svet. Če je tale-lama res bog, potem mu moramo na vsak način priznati, da ima zelo lepe manire — lepše nego njegovih namestnikov. Kajti krščansko-židovski bog bi pred njimi nikoli ne ušel v Indijo pod Macdonaldovo varstvo, temveč bi jih z ognjem in žveplom pokončal dol do sedmega kolena in navzgor z vsemi strici in tetami vred. Tako nam vsaj krščanske in židovske svete knjige opisujejo manire svojega boga. Pa naj bo, kakor hoče, mi konstatiramo še enkrat, da so za papeže zelo nerodni časi izbruhnili. Samo rimski papež se dobro drži. Njega imajo vsi radi: menihi in nune, verniki in krivoverniki, kralji in cesarji — saj hodijo pred konce njegovih čevljev klečati! — in še celó Mussolini ga ima rad. S tem sta si še posebna prijatelja.

„Stavbena in gostilniška zadruga „Delavski dom“ r. z. z. o. z. na Glincah pri Ljubljani“ priredi v soboto 12. aprila ob 8. z. v. v Delavskem domu na Glincah svoj izredni občni zbor z dnevnim redom: Sprememba pravil. — Razno. — V slučaju, da ne bo navzoče zadostno število članov, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje, ki bo sklepčen ne glede na število članov. — Nadzorstvo in načelstvo. Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Organizacije bodo odločevale, ne pa razni bankarji!

Kristanov „Konzument“ (backi mislijo, da je „Konzument“ last vsega Kons. društva za Slov.) je objavil nekaj dopisov, v katerih delajo razni delavski „zaupniki“ reklamo za novo Kristanovo

stranko, ne da bi pri tem povedali, ali delajo to kot podkupljenci, ali kot pijančki, ali kot popolni backi, ali le kot premalo zavedni zaslepljenci presvitlega gesla enotne fronte, Enemu izmed njih je njegova organizacija po zaslugi podkurila pod nogami. Čeprav je vse skupaj malo predolgo, vendar objavljamo, ker je potrebno za informacijo vse delavske javnosti.

Jeseničani pišejo: V „Konzumentu“ smo čitali:

Jesenice—Sava. Žalostno je postalo delavsko življenje pri nas. Organizacijska misel je v popolnem razbitju. Gospodarsko organizacijo vzdržujejo le še zmerne cene, solidno blago in dobra postrežba. V strokovnem pokretu smo pa polnoma razmahani. Podjetje se nam smeji in upeljuje akorde od oddelka do oddelka. V politiki je tudi hudo, hudo. Socialistična politična organizacija je tukaj samo Bernotova, ki stoji z vsem na svojem pravilniku. Pri sedanjih občinskih volitvah pa se je pokazalo, da ni vse res kar pravilnik oz. kar stranka na podlagi pravilnika zahteva! Organizacija obstoji tukaj od 20. marca 1918; funkcionar mora biti najmanj tri leta organiziran. Imeli smo članov 48. Odbornikov in namestnikov za občino Jesenice in Koroška Bela pa je 116, med njimi torej večina neorganiziranih. *Tukaj so že pokopana načela.* Od mesca junija tudi jaz nisem več politično organiziran, kljub temu sem ponovno izvoljen v občinski odbor *Koroška Bela.* Vse to nam dokazuje, da ni nikjer resnosti. Drugim se očita, da se ne držijo pravilnika; sami pa, samo da idé. Še to: na Jesenicah nosilec Bernotove kandidatne liste sploh ni bil nikoli organiziran!

Vse to pripelje človeka tako daleč, da prične dvomiti o vsem in postane — gledalec. Poznaš me dobro in veš, da sem bil prvi na delu in v boju za našo stvar. Sedaj pa vidim, da so nam frazasti intelektualci vse pokvarili. Le kar je še starih, predvojnih sodrugov še držijo; kar se da graditi, gradimo. Z glavo skozi zid in s polnimi usti fraz, se nič ne stori.

Članek v „Konzumentu“ me je razveselil. Poskusimo če gre; če bo pamet na mestu. Jaz sem zraven, z menoj vsi stari sodrugi iz dni, ko je bilo težko biti socialist. Zadruga pa — te naj ostanejo povsem nevtralne, kajti greh bi bilo nositi razdor še v te. Vsak zadrugar je naš prijatelj, ker je — zadrugar. M.)* član na Savi.

*) Op. Ni treba podpisati, ali če želi kdo zvedeti, mu lahko poveste moje ime.

Na ta dopis je sklenil odbor tukajšnje kraj. org. SSJ, katere član je bil tudi M., skupaj s klubom obč. odbornikov Koroška Bela, da se skliče izredna seja, na katero naj bo M. še posebej povabljen, kljub temu, da je njegova dolžnost priti itak, čeprav bi bil povabljen le po okrožnici, kakor drugi odborniki, ker je bil na lanskem zboru izvoljen za tajnikovega namestnika. Na sejo pa ni prišel pač pa je poslal sledeči dopis,

Odboru SSJ, podružnica Jesenice.

Na željo, da naj sporočim glede vsebine članka v „Konzumentu“ svoje mnenje odboru SSJ podr. Jesenice, imam izraziti sledeče:

Članka v „Konzumentu“ nisem pisal jaz, pač pa je posnetek nekega mojega pisma privatni osebi.

Da je v članku obsodba nekorektnega delovanja zgoraj navedenega odbora v smislu pravilnika SSJ, pač ne morem biti odgovoren jaz, ker je to resnica in je obžalovanja vredno, da se ni držal vsaj sklep članstva, sklenjen na javniku pri Čebularju, da se mora vsak kandidat organizirati v SSJ, pa še to je proti pravilniku, ker se smejo kandidirati v slučaju, da ni pravih članov dovolj, novi člani, in ti so oni, ki so že eno leto redni člani.

Sicer pa: Izjava je podpisana po meni lastno-ročno, kakor tudi od vseh odbornikov Kor. Bele. Kompromis z radikalno demokratsko orjunaškim klubom izključuje vse obč. odbornike. Zato ni potreba, da me kličete h kaki seji, oz. na odgovor.

Bratski pozdrav.

M. Marčič.

Odbor je sklepal torej brez njega ter sklenil sledeče: Z ozirom na to, da je članek mestoma naravnost lažniv, sploh pa poln zavijanja, ter je vidno, da je bil pisan z namenom udariti na našo pol. org. sploh ter ji škodovati kolikor je mogoče, četudi s pomočjo laži, in pa zato, da si na podlagi gori omenjenih dopisov ne bi kdo napravil napačne slike, se ta zadeva objavi v „Napreju“ ter se pojasniteljno predvsem glavne točke, ki se tičejo kraj. pol. or. SSJ.

I. Članek pravi da obstoji org. od leta 1918, pozabil je pa povedati, da je tisto org. skoro docela pomedel razkol leta 1920, ter da danes ni niti deset članov iz leta 1919 skupaj z onimi, ki so bili že pred vojno, organizacija pa šteje 54 in ne 48 članov, in ti so po ogromni večini iz l. 1922—1923.

II. Članek tudi ne pove, kako naj bi org. [ki ima po njegovem mnenju samo 10 upravičenih kandidatov na razna mesta] postavila kandidate za občinske volitve na Jesenicah in Koroški Beli. [za katere je bilo potreba — kar je edino resnično v njegovem članku — 116 kandidatov]. Nadalje bi moral povedati, da je občni zbor leta 1922. ki je

prvi po vojni res zboroval in volil odbor, nato na predlog takratnega predsednika sodruga Thalarja sklenil, naj se smatra organizacija za novo z ozirom na to, da se spopolnijo vsa mesia odbornikov in zaupnikov, ker je v org. bila večina novih članov in je tudi organizacija v resnici bila nova — s tem je soglašal ves občni zbor in tudi M., takratni tajnik. Zakaj ni protestiral?

III. Piše, da že od meseca junija preteklega leta ni več član kraj. org., resnica pa je, da ima plačano za preteklo leto in še letos za januar in februar, in tudi odpovedi niti ustno niti pismeno ni podal.

IV. Nosilec kandidatne liste na Jesenicah ni bil nikoli organiziran! I seveda ne, dokler se ni organiziral, organiziran pa je od decembra lanskega leta, in na seji — na katero je bil tudi M., kot tajnikov namestnik pozvan, pa se ni udeležil, — se je sklenilo, kdo bo postavljen za nosilca liste. In tudi k tej zadevi ni prišel M. s protestom niti na sejo niti na sestanek, kar bi bila njegova dolžnost, ako se mu kaj ni zdelo prav.

Toliko glede članka v „Konzumentu“. K zadevi pa, ako bo treba, se še povrnemo.

Sedaj pa pismo, ki ga je poslal na predsednika kot odgovor na vabilo k seji.

Že takoj drugi odstavek pisma označuje značaj in resnicoljubnost moža, ker piše: „Članka v „Konzumentu“ nisem pisal jaz, pač pa je posnetek nekega mojega pisma privatni osebi.“ Saj mi vendar ne trdim, da je črkostavec, in da je sam stavil črke za svoj pamflet! Pa tudi ako bi bil sam stavil črke, bi lahko z isto pravico trdil, da ni sam pisal, temveč črke in črnilo; da je bil pa članek namenjen za časopis, je jasno iz opombe, ki se glasi: „Ni treba podpisati, ali če želi kdo zvedeti, mu lahko poveste moje ime“. V privatnih pismih menda take opombe ni treba, Ker je druga vsebina pisma že itak jasna iz gornjih podatkov, odgovarjamo samo še na sledeče.

Ker govori o nekakšnem kompromisu, ki ga v resnici ni, bomo pojasnili tudi to, da bo tudi tukaj razviden njegov značaj. Razmerje v občini na Koroški Beli je sledeče: 12 klerikalcev, 9 socialistov, in 4 iz naprednega bloka. Razmerje je torej pri volitvi župana bilo tako, da voli ena skupina drugo, ali pa da dobi občina gerenta. Mi smo videč to razmerje sklenili, da ne bomo iskali nobenega zaveznika in tudi ne volili župana iz nobene druge skupine, pač pa ako voli napredna stranka z nami, kar je bilo že prej ponudeno in to prostovoljno, bomo tudi mi glasovali z njimi pri volitvi svetovalcev, in to je bilo na dan volitev določeno tako, da dobijo dva svetovalca, pri volitvi pa je bilo število svetovalcev povišano, da so dobili še enega, torej tri od devetih. To je bilo potrebno, ne le zato, da so volili, temveč tudi zato, da pokažemo, da se ne bojimo njih kontrole in da morajo nositi tudi sodobornost. Pri tem pa je bil navzoč tudi M., zakaj ni protestiral? Dolžnost njegova je bila, da bi takoj na mestu protestiral, če mu kaj ni bilo prav. Pa mož je s tem soglašal, sedaj se pa trka na prsa, češ, mi socialisti iz predvojnih dobe, še od takrat, ko je bilo težko biti socialist! Toda taki socialisti so bili lahko pred vojno in tudi pred dvesto leti, nihče jim ni niti lasu skrivil na glavi, saj nihče ni vedel, da so. K sejam ne hodi, na sestanke tudi ne, da bi t. m. kriziral, ako kaj ni prav, ter povedal, kaj in kako bi bilo treba — zato je popolnoma zrel za tisto kategorijo socialistov, ki pravijo, da se za politiko nič več ne brigejo in tudi v resnici nič ne delajo, pa vendar spadajo po mnenju „Konzumenta“ „med najboljše“! Zato se je tudi zatekel s svojo kritiko tja.

S tem je organizacija zaključila svoj odgovor, ter apelira na Marčiča, naj bo vsaj toliko mož, da izvaja nadaljne konsekvence kot občinski odbornik in svetovalec. Obenem ga s tem na željo našo in njegovo iz organizacije izključujemo. — Za kraj. pol. org. SSJ na Jesenicah Odbor.

Uredništvo in tajništvo čestita Jeseničanom, da so tako odločno nastopili v tako kritičnem momentu, ko bi vsaka druga stranka trgovala in mešetarila in napajala žejnega Marčiča toliko časa, dokler bi postal zopet „zvest“. Ali se še spominjate, kako je katoliška SLS nazaj pridobila svojega protestantovskega poslanca iz Prekmurja Šiftarja? Kako Pašič drži svoje radikale? Kako kupuje džemietovce in Nemce? Kdor se spominja na take zgodbe, ali pa kdor se spominja na zgodbe naših demokratskih bank itd. itd., ta mora precej dobro poznati načela razrednega boja, drugače se bo čudil in čudil zakaj Jeseničani tako „žagajo“, zakaj delajo „razdor“, zakaj ne marajo biti „enotni“ itd. in vse to v tistem momentu, ko je Marčič absolutno potreben v občinskem gospodarstvu, ker „drugače izgubimo večino“! Če gre M. h klerikalcem, imajo 13 glasov in lahko podrejo našega župana. Pa naša organizacija se tega nič ne boji. Če imamo večino s takimi značajneži, je boljše, da je nimamo, ker ne maramo, da bi ljudstvo o nas govorilo kakor o Pašičevi in Žerjavovi vladi. Tudi ne maramo, da bi razni Uratniki govorili, da so v vseh strankah poštene in ne-poštene ljudje in da moramo zato take značajneže spoštovati, posebno če so „stari sodrugi“, ne pa jih tako grdo odbijati, kakor da bi za nalašč hoteli majhno stranko! E, stranko bi hoteli imeti veliko, vendar smo bolj zadovoljni z malo, nego da bi sestajala iz Marčičev, ki so krivi, da so organizacije

majhne, potem pa zahtevajo od njih, naj bi pri volitvah molčale, da bi Kristan in banke določevale, kdo bo kandidat.

Ker smo se bali, da našim juristom ne bo všeč, če jim kaj popravimo v razsodbi „V imenu Njegovega Veličanstva itd.“, objavljamo ta elaborat kakor je. Profesorjem jezikoslovcem ljubljanske univerze ga priporočamo v natančen študij. Saj je njihov poklic, da stikajo tudi za psihopatološki ekscesi napisanih in govornih jezikov. Delavcem pa svetujemo, naj se iz te razsodbe slovenščine nikakor ne učel. Naš urednik, ki ga je doletela nesreča, da je moral to juristično veledelo prečitati nima mehkih možganov. Toda, ko je prečital do konca, se je zgrudil in mu je začela čisto navadna voda curkoma brizgati iz — glave. Tudi stavec, ki je to postavil, je pokvarjen za vse življenje.

Iz stranke.

Hrastnik. Kraj, pol. org. v Krastniku II. bo imela svoj občni zbor 13. aprila ob 14. uri v društvenih prostorih v Hrastniku. Med drugim je glavni namen tega zbora, da se vse skupaj zopet uredi.

Josip Grum, predsednik. Alojz Kellner, tajnik.

Črmošnjice. V nedeljo dne 13. aprila po 10. maši se bo vršil v Črmošnjicah pred občinsko hišo javen shod SSJ in KDZ, Pridite vsi, ki si služite svoj kruh z delom!

Strokovno gibanje.

VABILO NA

I. redni občni zbor Splošne gradbene produktivne zadruga r. z. z. o. z. v Celju,

ki se bode vršil v nedeljo dne 13. aprila ob 15. uri v prostorih hotela Skobrne, Ljubljanska cesta v Celju s sledečim dnevni redom:

1. Ustanovitev Splošne gradbene produktivne zadruga r. z. z. o. z. v Celju na temelju že registriranih pravil;
2. volitev načelstva;
3. volitev nadzorstva;
4. volitev tehničnega vodje;
5. sprememba pravil;
6. slučajnosti.

Načelstvo.

Kongres Saveza bankovnih činovnikov. [Zveze bančnih nameščencev] se bo vršil 20. in 21. t. m. v veliki dvorani mestne posvetovalnice v Zagrebu. Udeležili se ga bodo delegati iz vse Jugoslavije. Dne 18. t. m. ob 3. pop. se bo vršila plenarna seja zvezne uprave in kontrole, 19. od isti uri istotam seja ravnateljstva Zadruga bančnih nameščencev v Zagrebu. Dnevni red kongresa obsega sledeče točke: a) otvoritev kongresa, b) izvolitev pet članov verificacijskega odbora, c) izvolitev dveh kongresnih predsednikov, dveh tajnikov in treh overovalcev zapisnika, d) referat o poslovanju zvezne uprave, e) referat o imovini zvezne uprave, f) referat kontrolnega odbora, g) zvezna organizacijska vprašanja, h) zvezna finančna vprašanja, i) zvezna akcija, taktika in tarifna politika, j) bančni nameščenci in zavarovanje za slučaj bolezni in nezgode, k) zavarovanje za slučaj starosti, ozemoglosti in smrti, l) zavarovanje za slučaj nezaposlenosti — načrt za pravilnik Sklada za podporo nezaposlenih članov, m) predlogi in razno.

Pr. VII 5/23

33

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Okrožno sodišče v Celju je vsled naredbе z dne 25. 10. 1923, s katero je bila določena glavna razprava, razpravljalo dne 24. novembra 1923 pod predsedstvom d. s. sv. Levičnika, v navzočnosti v. d. s. sv. dra. Bračiča in dra. Stepančiča ter sodn. dra. Mascarola kot sodnikov in očeta. Kresnika kot zapisnikarja, v prisotnosti zastopnikov osebnih obtožiteljev dr. Gvidona Serneca in dr. Jak. Hodžar, nos. dr. Ogrizek, obtoženca Zvonimira Bernot in v odsotnosti obtoženca 1.) Alojza Leskovšek in 2.) Franca Korena, ter v prisotnosti zagovornika dr. Alojza Goričan ad 1) o obtožbi katero so dvignili Ivan Pirc, po dr. Ogrizeku in Celjsko pevsko društvo, Anton Misja, Alojz Luznik, dr. Gvido Serneca, Mirko Gruden, Franjo Čepin, Rudolf Jakhel, Slavko Reich, Anton Jeršinovič, Anton Zorko po dr. Josipu in dr. Gvidonu Serneca kot zasebni obtožitelji zoper

1.) Alojza Leskovšek, roj. 21. 5. 1885 v Sv. Emi pri Šmarju, pristojnega v Slivnici pri Celju, brez konfesije, oženjenega strokovnega tajnika in odgovornega urednika v Celju, Glavni trg št. 5, že predkaznovanega,

2.) Zvonimira Bernot, roj. 16. 12. 1869 v Ljubljani, tja pristojnega, rim. kat., ločenega, že predkaznovanega urednika v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1. in

3.) Franja Korena, roj. 27. 11. 1881 v Sv. Jakobu v Slov. Goricah, tja pristojnega, rim. kat., oženjenega, še nekaznovanega urednika v Celju, Gosposka ulica št. 3.

radi pregreška po §§ 487, 488, 491, 493 k. z. prestopka po čl. 3 zakona z dne 15. 10. 1868 št. 142 d. z. in po predlogu, stavljenem po zasebnih obtožiteljih, da se obtoženec kaznuje v smislu obtožbe, — dne 24. novembra 1923 razsodilo tako:

I. Alojz Leskovšek in Franc Koren sta kriva in sicer: 1.) Alojz Leskovšek, ker je kot pisec člankov „Odmevi gostovanja pevskega društva „Stankovič“ v Celju in „Iz uredništva“, objavljenih v periodičnem časopisu „Naprej“, izhajajočem v Celju št. 113 z dne 24. 5. 1923 ter št. 121 z dne 3. 6. 1923, glasečimi se: a) „Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da je pevski družini „Stankovič“ celjska publika bolj ugajala, kakor pa „frakarija“ obrog celjskega pevskega društva v Narodnem domu. Na občinske stroške prirejeni komerski srbskim bratom in sestram ni bil po volji. Nič manj, kakor 18 po številu se jih banketa ni udeležilo. Člani celjskega pevskega društva, med katerimi se nahajajo razni obrtniki in proletarci, pa niso imeli dostopa na komers. — Kako so celjski pevci nosili zastavo na kolodvor, to spada še v posebno poglavje na naslov tiste elite v pevskem društvu, ki je v frakih in cilindrih korakala po trotoarju, ker jo je bilo sram iti po sredini ceste za zastavo. — Že pred sprejemom se je organizirala ne klika, pardon, elita, h kateri spadajo le bolj ugledni — akademski izobraženi inteligenti. Ni čuda potem, da je eden tistih, ves ginjen [pevci pravijo ves vinjen], objel pevovodjo v svojem pozdravnem nagovoru pri dobrih buteljkah. Dvorana, v kateri se je nahajala vinjena, pardon, ginjena gospoda, je bila do polovice prazna, ker so bili pevci — „neinteligenti“ izolirani. — Naš občinski klub SSJ je že v naprej izjavil, da ne bo glasoval za izdatke 1500 Dinarjev, kateri bi se uporabljali za pijačo raznih „ginjenih“ gospodov; —

b) — „Meščanska justica srednjeveškega kova bo mogoče branila čast tistih, ki na stroške občanov bankete prirejajo, a javnost bo branila nas, ker žigosamo korupcijo“. — lažljivo dolžil z razširjanjem izmišljenih in popačenih dejstev zasebne obtožitelje „Celjsko pevsko društvo“, Antona Misja, Alojza Luznika, dr. Gvidona Serneca, Mirka Gruden, Franja Čepina, Rudolfa Jakhela, Slavka Reicha, Antona Jeršinoviča, Antona Zorko določenih nečastnih dejanj, ki bi utegnili ista v javnem mnenju ponižati, odnosno jih brez navedbe določenih dejanj dolžil tudi zaničljivih lastnosti, ter jih izstavljal javnemu zasmehovanju;

2.) Franjo Koren, ker je kot takratni odgovorni urednik časopisa „NAPREJ“ z objavo navedenih besed obeh člankov zanemaril ono pazljivost, pri koje predpisani vporabi bi izostal sprejem kot pregrešek kaznjive vsebine omenjenih dveh člankov v tiskovino.

Zakrivila sta s tem:

Alojz Leskovšek pregrešek zoper varnost časti po § 488, 491, 493 k. z., Franjo Koren pa prestopka po členu III. zakona z dne 15. 10. 1868 št. 142 drž. zakona točka 1.;

ter se obsodita

Alojz Leskovšek po § 493 k. z. glede na § 267 k. z., ter vporablja § 266 in 261 k. z., v odsotnosti v smislu § 427 k. pr. r.

na 150 [enstopetdeset] dinarjev globe, za slučaj neiztirljivosti na 3 [tri] dni zopora.

Franjo Koren po točki 5 člena III. zakona z 15. 10. 1868 št. 142 drž. zak. glede na § 265 k. pr. r. ter z vporabo § 266 k. z. v odsotnosti v smislu § 459 k. pr. r. še

na 25 [petindvajset] dinarjev globe, za slučaj neiztirljivosti na 24 ur zopora,

po § 389 k. pr. r. pa v povračilo vsakega od njih zadevajočih stroškov kazenskega postopka in izvršitve kazni.

V smislu § 39 tiskovnega zakona z dne 17. 13. 1862 št. 6 drž. zak. iz leta 1863 se ima objaviti razsodba v prvi številki časopisa „Naprej“, ki izide po pravomočnosti razsodbe.

Dopisi.

Trbovlje. V zadnjem „Socialistu“ [št. 13 z dne 31. marca] sem čital notico „Beležimo“, v kateri se „zeleno omizje“ huduje zaradi izjave s. Bernota ob priliki našega zadnj. kongresa, da bi mogli mi pristopiti tudi k III. internacionali. Ker sem bil tudi jaz na kongresu, čutim potrebo, da tudi jaz navadno delavec povem svoje mnenje k temu, ker tista izjava ni samo Bernotova, ampak tudi naša. Vprašam vas, ker vas tako skrbi, kako se homo sporazumeli, kaj pa vi, ki ste tolikokrat mešetarili za enotno fronto in sklepali razne akcije žnjo [s „komunisti“ pozneje „neodvisnimi“] na škodo naših organizacij, strokovnih in političnih, zlasti po revirjih, kaj ste pa takrat mislili? Ali ste že računali na to, da bo III. internacionala merodajna za nas vse ali pa ste se zhlali za svoje stolčke? Naše organizacije so se najodločneje borile proti „komunistični“ taktiki, medtem ko ste vi kot nekaka naša vrhovna inštanca, sklepali razne akcije žnjo, kar je nam precej škodovalo. Mi smo nešteto dokazali, da sme mednarodni socializem na nas računati tudi v slučaju najhujšega terorja, medtem ko ste vi skakali sem in tja kakor pajaci. Če smo mi govorili o morebitnem pristopu k III. internacionali v poznejši dobi, smo s tem dokazali, da se zavedamo kot socialisti tega, da pride končno le do združenja s socializmom in komunizmom [seveda ne z Lemeževim] in da si za takrat ne zavežemo rok s kakim starokopitnim sklepom. Mi korakamo naprej, sicer počasi, a tem bolj sigurno. Česar pa pri vas ni opaziti. V „socializmu“ pod To-

netom Kristanom ste se povzpeli do najradikalnejše meje in ste se koncem koncev znašli zopet pri Tonetu. To pa po našem ni nikak napredek. Tako je prijatelj, in nič drugače. Kar se pa tiste komisije zaradi „Bernotovih zmot“ pri „Slogi“ tiče, ste, mislim, lahko brez skrbi. Toliko za danes, prihodnjič kaj več. — Organiziran rudar.

Iz Žalca. Ker slišim vedno razne napade na naš list in pogostoma tudi takšne besede, da „Naprej“ kar udriha in lopa, pa naj bo kdo kaj kriv ali ne, sem se tudi jaz namenil nekaj pojasniti. Marsikaj mi ne gre v glavo, kar počenjajo razni ljudje proti njegovemu imenu. V knjižici „Razvoj socializma od utopije do znanosti“ čitamo na 64. strani v 17. vrsti, da so imeli že okolu l. 1845. v Parizu, delavski list s tem imenom [Karl Marks je pisal vanj! Op. ur.]. Če so torej že tisti početniki socialističnega gibanja smatrali tako ime kot najprimernejše za svoja stremjenja, ali postanemo mi njihovi nasledniki kaj boljši, če vzamemo posili kako drugačno označbo? Jaz bi pa tudi vprašal: kateri delavski list je izhajal v začetku jugoslovanske države in kateri se je do današnjega dne nepretrgano obdržal? „Naprej“ je bil to in samo „Naprej“, torej se bom tega tudi držal in ga podpiral! Mislim pa, da je njegovim sovražnikom zato tako v želodcu, ker jim je že s svojim imenom živ dokaz, da so oni tisti, ki so se odcepili od stranke, ker tista struja ki je bila jedro socialističnega gibanja, je čisto naravno obdržala tudi njegov list, razkolniki pa so si morali druge liste ustanovljati. [Sodrug je to misel zelo dobro povedal! Kako težko so občutili uskoki in izdajalci „Naprej“ kot živo pričo svojega izdajstva, je bilo posebno dobro videti takrat, ko sta po koruznem kongresu 12. avgusta 1923 korunovska lista „Socialist“ in „Volksstimme“ stokala, da „Naprej“ še vedno izhaja, čeprav so ga skušali Korunovci z vsemi intrigami spraviti s sveta! Op. ur.] — Imam priložnost, da večkrat tudi „Socialista“ čitam, čeprav si ga nisem sam naročil. Naročil mi ga je na tihem nekdo iz „enotne fronte“ in ga dobivam še sedaj. Ta enotnofrontar mi je vedno poudarjal, da „Naprej“ ne piše socialistično, zato mi je zahrbtno naročil „Enakost“, ki pa je kmalu zaspala, in potem se je rodil „Socialist“. Tako se spreminjajo časi. Toda jaz sem se hotel prepričati, zakaj se bije ta boj med pravilnikom in „Socialistom“, zato sem čital tudi „Naprej“. Sedaj sem si na jasnem, ker vidim, da objavlja „Naprej“ vse v javnosti, tudi organizacije in bilanco, kar smatram jaz za pošteno. Gospodje okrog „Socialista“ pravijo, da so tudi za javnost [seveda med štirimi stenami to pravijo, v „Socialistu“ pa javnost napadajo! Op. ur.], pa če bi bili zares za javnost, bi istotako vse objavljali kakor je to pri nas. Samo v eni številki sem opazil, da so objavili organizacije, kje da so in za koliko članov obračunajo, zdaj pa tega nič več ne vidim. Zakaj pa ne? Jaz mislim, da je to socialistično. Če se vse objavi, proti temu ne more vendar noben delavec nič imeti, če mu dajejo z objavami dokaz, da ga nočejo in ne morejo goljufati. Nikakor torej nisem mogel dati prav tistemu, ki mi je zatrjeval, da „Naprej“ ne piše socialistično, saj mora ideja socializma tudi v svojih metodah iti naprej, ne pa nazaj. Zato naj se ideja socializma širi potom javnosti v „Napreju“ do kočne zmage. Tako je in nič drugače. — Vedno pazno prečitam „Naprej“, pa tudi „Socialista“. In sem tudi kmalu izsledil, v čem so razlike, „Naprej“ polaga večjo važnost na gospodarstvo in pove tudi vselej z dokazi, kaj je prav in kaj ni prav. „Socialist“ pa govori samo na splošno. Zdej vidim, zakaj je stranka prišla skoro v nič: Zavezovali so nam oči, da ne bi videli, kaj voditelji delajo. In tako delajo sedaj še s par organizacijami, da ne spregledajo, kako se je treba zediniti s pravilnikom in njegovim proletariatom. — Zelo koristno je, če človek večkrat in pazno prečita vsak časopis, tako prideš še naprej in najbolj globoko do pravega spoznanja in do odločitve. Tako sem prišel tudi jaz do zaključka, da mi je sedaj potrebno obdržati „Naprej“, ker je res zastopnik naših interesov. In ker mi je treba voliti med „Naprejem“ in „Socialistom“, ker težko vzdržujem dva časopisa, si potom javnosti odpovem nadaljnje pošiljanje „Socialista“, ker pa vidim, da je „Naprej“ res moj časopis, zato ga tudi ne odpovem, in ga bom z vso močjo podpiral. — Karel Košec.

Celje. Prejeli smo: Pri mizarskem mojstru Albinu Planincu v Prešernovi ul. št. 4. je neki pomočnik cel teden delal in si tako prislužil 150 Din. Teh mu pa mojster noče izplačati. češ, da nima denarja! Tako dela baje z vsakim novim pomočnikom pa to ne pojde dalje. Dotični pomočnik je sicer novinec, ki je bil slučajno naš tisti teden prost, pa tega g. mojster vseeno ne sme izkoriščati. Tem slabše je v tem slučaju, ker pomočnik tiste krvavo zaslužene dinarje ležko pogreša, ker mora k vojakom. Njegovi stariši mu ne morejo pomagati, ker nimajo s čim. Bili so torej, že nešteto krat pri mojstru, pa ta se vedno izgovarja s pomanjkanjem denarja. Da pije po cele noči, za to ima denar, za svoje delavce pa ne! Te stare navade ga je treba temeljito ozdraviti. Čudimo se, da organizacija mizarjev še ni napovedala bojkota tej čedni tvrdki!

Celje. Razmere v krojaških delavnicah smo v prejšnjih letih večkrat opisali. Krojaški pomočniki so bili v hudih bojih, zlasti pri tvrdkah, ki so nastale po vojni. Med temi je bil nekdanji socialdemokratski kričak Bizjak, ki se je preselil v JDS

in si je domišljeval, da je že industrialec. Drugi je g. Franc Meško, ki ni tako izrazito strankarsko opredeljen, vendar se po dejanju ne razlikuje dosti od g. Bizjaka; ločita se le jezikovno v tem, da govori Bizjak sedaj rajši slovensko, a g. Meško nemško. Eden kakor drugi pa bi bil rad „Gerngross“ (rad velik). Oba sta se vrgla poleg krojaškega poklica še na drug poklic, in sicer je postal g. Bizjak vinotoč, politik za pobijanje del. boln. zavarovanja in v najnovejšem času še strokovni učitelj za ženske moderce. Vse skupaj nese toliko, da se mali „Gerngross“ dobro preživlja. Gospod Franc Meško je pa za pobijanje svojih konkurentov ustanovil trgovino ter se vpisal v trgovski register. Sreča mu ni bila mila, da bi se poklici kar tebi nič meni nič izpreminjali, doletela ga je usoda, po tistem znanem reku: „Čevljar, ostani pri svojih kopitih“, čeprav je nekaj časa imel zaposlenih 8—16 pomočnikov in uvedel damski atelje. Padel je iz sedla. Radi pomankanja odjemalcev se je pustil izbrisati iz trgovskega registra, svoje osebe je pa reduciral na tri pomočnike. Njegova umetnost okrog kapitalistične morale gre sedaj za tem, da znižuje plače pomočnikom, tisti, ki se postavi proti znižanju plač, pa dobi odpoved. Krojaški pomočniki bodo dobro storili, da se takih tvrdk izogibajo.

Iz poštinih krogov. V zadnjem času sem prečital zopet par številk v javnosti sploh neznanega, tovarišem pa vsiljenega „strokovnega“ lističa „Poštni glasnik“. Da sem po božji milosti obdarjen s tako brezkončno naivnostjo kakor njegovi blaženi čitatelji, zavriskal bi veselja ter vzkliknil: Svita se! — In poštna uprava bi z zadovoljstvom rekla: Hvala bogu, en bedak več! Blažena zabitost! Bog jo daj, še kaj dosti! — „Naprej“ je svoj čas omenjal ta obiskurati listič, označujoč ga edino primerno; „Blažev žegen“, ter je imel pri tem dober namen, odpreti oči ubogim zaslepljenecem in brezpravnim tlačanom kakor tudi delati za izboljšanje predpotopnih razmer pri našem zavodu. Pri pošti vladajo razmere, prenesene točno iz avstrijskih časov, o katerih se javnosti ne sanja, ker so znali strokovno sicer popolnoma nezmožni in tudi brezbrizni oblastniki pri upravi obdržati vso oblast izključno v svojih rokah ter se s terorjem in umetnimi barikadami tako zavarovali, da pride le malo poštenega v javnost iz tega Avgijevega hleva. Ni čuda, če ubogo uslužbenstvo samo niti ne pojmuje kako zaostalo in izkoriščano je v primeri z drugim svetom. Da je daleč za preprostim delavcem, tako intelektualno kakor socialno in seveda tudi gmotno, tega nam ni treba niti poudarjati, ker se ne zaveda svojih najprimitivnejših človeških pravic. Sedanjim upravnim improvizirancem še posebno dobro služijo neurejene razmere. Strah je vrhunec vse upravne modrosti pri tem zavodu. Za strokovno izobrazbo se ni nikdar nihče brigal. To se je zdelo poštinih juristom brezpomembno. Oni nadomeščajo vse to z ukazi in naredbami. Mi smo pred par leti na to opozorili in priporočali med drugim ustanovitev strokovnih šol. Nato nas je neka štrebarska duša poskušala osmešiti s praznimi, nestvarnimi zafrkacijami. Vendar pa uvidevajo v centrali pravilnost tega nasveta, kajti novine pravkar priobčujejo vesti o ustanovitvi take poštne prometne šole v Beogradu. V tej smeri bodo baje še nadaljevali. Seveda je predvsem potrebna splošna in temeljita reorganizacija, katere nam pa od sedanjih „strokovnjakov“ ni pričakovati. To kar imamo sedaj, ogromne, nepregledne zbirke naredb, odredb, okrožnic, katere si samouki upravniki sproti in poskusno izmišljujejo, nimajo nobene trajne strokovne veljave; saj se to neprestano izpreminja in izginja, tako da je v kakih desetih letih slučajno že vse novo. To torej ne bi moglo služiti dosti kot šolski študij.

Da cvete v teh razmerah od nekdanj in bo tudi še nadalje najhujnejše cvetela najogabnejša brez značajnost, korupcija z vsemi svojimi brezštevilnimi poganjki, je samoobsebi umljivo. Kaj je to drugega kakor sistematična kvarna vzgoja ljudi kot takih, kot uslužbencev, kot državljanov? Saj zmeša taka mo-

rala, zlasti pa vzgledi višjih, popolnoma pojme o dostojnosti in poštenosti pri ljudeh, da smatrajo za vrlino celo to, kar je poštenega človeka in družbe nevredno. Tega se seveda kak „P. g.“ še dolgo ne bo zavedal, ker je le nečedno orodje onih, ki to patriotično in človekoljubno zlo strokovno gojijo v svoje samopašne namene.

V letošnji 4. in 6. števec sicer ta listič levite prav v tem smislu predstojniku ljubljanske kolodvorske pošte proslulemu Matevžu. Kdor izmed tovarišev je res boljši, se bo od studa varoval dotakniti se samo roba njegove suknje. Opisuje tamošnje neverjetne razmere in moralno propalost. Toda v dobri veri seveda, da itak ne pridejo v širšo javnost. Revez dela le klavirno uslugo višjim, ki bi se sami radi otresli svojega zvestega gojenca in oprode. Če jim pomaga „P. g.“ vede ali nevede, tega ne bomo preiskovali; saj je oboje dovolj žalostno. Znano je le, da „P. g.“ niti kihni ne sme brez Debelakovega dovoljenja. Kateri pošteni tovariš bi se tudi izpostavljaj nevarnosti in pisal v to cunjo, ko še drugače ni nikdar varen pred mafijo! Zamorec — Matevž — je opravil svoj posel; on naj gre. — Porablja se torej isto orožje proti njemu, katerega je on toliko let in uspešno uporabljal proti kolegom v veliko zadovoljstvo višjih. Ta taklika ni poštna.

Da, tovariši, razmere so res takšne, kakor jih opisujete. Malo pozno pa ste se tega zavedli. In ni samo na ljublj. kolodvorski pošti tako, ampak več ali manj povsod. Vaša lekcija torej ni prav naslovljena. Pričnite razpetati „gnilo zalego.“ kakor pravite, pa na njenem izvoru. Ker le tedaj bo vaš boj pravilen in pošten. Riba pri glavi smrdi! In okužuje vse ostalo telo, tudi vas same. Dokler bodo živi mrtveci na krmilu naše uprave, ki mirno požirajo in vtikajo v žep tudi najhujše očitke, tako dolgo ne smemo pričakovati boljših časov in tudi ne boljšega naraščaja. Mi se ne čudimo prav nič naši upravi. Tudi ona je gnili plod avstrijske vzgoje. Čudimo se edino javnosti, da ona to prenese in trpi. Tudi le pri nas mogoče!

Tovariši, na vas je v prvi vrsti krivda. Kadar bo uslužbenstvo zdravo, značajno in pošteno, ne bodo možni pri poštini upravi ne Matevži ne Debelaki, kakor tudi ne sedanji vaši in protežirani zastopniki, ki gredo lepo roko v roki s temi demagogi in vas slepijo. Če si ne znate sami ustvariti zdravo, trdno in pošteno, od bogov neodvisno organizacijo, oslonite in združite se v celoti brez malenkostnih predsodkov na že obstoječe organizacije, katere vam po svojem bistvu in zdravi naravi nudijo in jamčijo vse to.

Zabukovca. Umrl je tukaj dolgoletni strojnik in paznik v premogovniku Alojz Sprager. Postal je žrtev proletarske bolezni. Zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Bil je dober tovariš in zvest prijatelj, za kar mu ohranimo blag spomin.

Izjava. Podpisani del. zaupniki državnega premogovnika v Velenju izjavljamo, da ni proti nam inž. Josip Močnik nikdar grozil, da bo tega ali onega delavca vrgel na cesto. Velenje, dne 31. marca 1924. Jože Rednak I., Ferdinand Valenčak, Miroslav Pevec, Rafael Kolar, Jožef Koželj.

Jesenice-Koroška Bela. Sporočite nam kmalu, ali je M. odložil mandat in šel v kot delat pokoro in je torej vsaj nekaj časti še vedno v njem, ali je postal cel Reisner in prestopil na klerikalno stran. Klerikalci ga bodo seveda slavno sprejeli, čeprav mečejo na poslanca Reisnerja samo blato.

NEKOLIKO BREZPLAČNE REKLAME
(za katero davčni urad menda le ne bo zahteval in-seratne pristojbine).

Od tvrdke Ikarus smo prejeli v objavo: „... danes je prevzela vojnovoletna komisija na aerodromu v Novem Sadu prvi avion, zgrajen v državi. Aparat je bil zgrajen v prvi srbski srbski!“

„tvornici aeroplanov Ikarus... Tvrđka Ikarus je bila osnovana z izključno domačim“ —

jugoslovanskim? —

„kapitalom... Država“ —

srbska? —

„je dosedaj naročila 10 aparatov in to 4 avione in 6 hidroavionov... Kakor slišimo“ —

namreč tvrđka tako piše, mi nič ne slišimo, le Pašić sliši, kar mu razlaga sin Rade —

„se bo bavila tvrđka z gradnjo vojnihi tipov... pozneje morebiti“ —

morebiti... če ne bodo dobički iz vojnega ministristva večji! —

„tudi navadnih motorjev... Če vzamemo v obzir, da je takšna industrija posebne važnosti za slučaj vojne“ —

kdor hoče mir, naj se pripravlja na vojno —

„tekem katere bi bil uvoz vojnega materiala otežkočen ali morebiti celo popolnoma onemogočen“ —

fraza! Ali nista bog — srbski bog — in sreča junaška z nami? —

„pridemo do zaključka, da je treba z vsemi sredstvi“ —

„davki, 16urnim delavnikom, z odklonitvijo vsake zaslužene plače, 10letnim vojaškim službovanjem in s kulukom —

„težiti za tem, da se čimprej emancipiramo od inostranstva in“ —

da pričnemo namesto koruze in krompirja, katerih učinkovitost proti sovražniku še ni preizkušena, pridelovati vojne aeroplane in bombe, da bodo imeli domači kapitali pri Ikaru vsako leto 1000 odstotne dividende, Pašićev Rade dobre kupčije, stari Pašić čast, oficirji vamp, vojni minister povod za nove kredite in vojne napovedi, patriotično ljudstvo pa razbite kosti in cape na njih, sifilido, duhovniški blagoslov, uši, alkohol, vsak po nekaj prešičke zaklanih človeških življenj na vesti in kar je še takšnih junaških lastnosti, ki tvorijo tisti narodov blagor, s katerim smo se seznanili v velikih letih 1914.—1918... .

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1200

Zahvala.

Podpisana se v svojem in svojih otrok imenu najsrčneje zahvaljujem vsem tovarišem in prijateljem pokojnega moža in očeta

Alojza Spragerja,

strojnika in paznika pri tukajšnjem premogovniku, za njih naklonjenost ob času njegove bolezni ter za številne izraze sočutja ob njegovi smrti. Posebno pa se zahvaljujem ss. Francu Tratarju in Alojziju Govejšku za požrtvovalno pomoč.

Zabukovca, 1. IV. 1924.

Marjeta Spragerjeva in otroci.

Primate

in iskoristite ugodno priliko kadar greste v Celje in nakupite si v veletrgovini R. Stermecki, Celje

SUKNA

in kamgarna sa moške, volne sa ženske, platna, celira, hlačevine in druge manufakturne robe. Zaloga velikanska.

Cene čudovito nizke, ter si radi tega ogromno denarja prihranite. — Trgovci engros cene. Cenik zastoj!

„SLOGA“

nakup. in prod. zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani

je začela zopet poslovati. Po sklepu novega načelstva se sprejmejo za člane samo člani SSJ in KDZ.

Sodrugi, pristopajte!

Delež znaša 50 Din, pristopnina 250 Din. Delež se vplača lahko tudi na obroke, toda polne zadrugne pravice daje le polno vplačani delež.

Prodajajte in kupujte

vse samo pri „Slogi“. Naslov: Ljubljana, poštni predal 168 ali pa „Naprej“ v Krškem.

Varčujte!

Svoje prihranke pa vlagajte edino le pri „Slogi“, ki jih obrestuje po 10%. Hranilne vloge se izplačujejo kadarkoli, za slučaj kakih zahrbtnih napadov so pa vezane na 3-mesečno odpoved.

Točasno načelstvo „Sloge“:

ZVONIMIR BERNOT, pokr. tajnik SSJ in KDZ.
JOSIP PASTOREK, blagajnik ljubljanske kraj. org. SSJ in odbornik ljublj. podr. Saveza grafičnih delavcev.
KAROL KISOVEC, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.

Točasno nadzorstvo „Sloge“:

IVAN BARAGA, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.
FRANC WARELETZ, član pokr. odbora SSJ in KDZ.
MARTIN UMEK, član nadzorstva SSJ in KDZ.

Za hranilne vloge jamči „Sloga“ v smislu zakona z dne 9. aprila 1873 z vsem svojim imetjem. Če ne bi zadoščal opravični dobiček tekočega leta, rezervni zakladi in zadrugno imetje, se zasežejo zadrugni deleži. — pa še

to ne bi pokrilo zavez zadrug, se razdelijo daljša plačila na posamezne zadrugnike v razmerju števila in visokosti vplačanih deležev. Potem se zaveza neha (§ 8 pravil).